

DIMITROVAC

DIMITROVISTA

Broj 2

LIST BATALJONA "DIMITROV"

15 maja 1937

"DIMITROVCI" NA FRONTI HARAMA

12. februara XV. Medjunarodna brigada, u sastavu koje se nalazi bataljon "Dimitrova", stupila je prvi put u borbu. Njezina zadaca bila je zadržati nastupanje neprijatelja, koji je 11-og februara zauzeo most kod San-Martin de la Vega i nocu izmedju 11 i 12-og prebacio velike sile na zapadnu obalu rijeke Harame. Na sektoru San-Martin de la Vega-Arganda fasiste su pocetkom februara skoncentrisali 25-30.000 vojnika u namjeri da presjeku put iz Madrida u Valenciju i da odrezu Madrid od zaledja. Nasa Brigada imala je jednu od najtežih zadata: da brani odsjecak fronte na jug i na sjever od puta iz San-Martin de la Vega u Morata de Tahnja, gdje je pritisak fasista bio najsilniji. Na lijevo od puta u San-Martin de la Vega nalazio se engleski bataljon, na desno od puta francuski bataljon, a na desno od franc. bataljona bio je bataljon "Dimitrova", koji je prve dane držao visinu oko Kamino a la kueva del Arrone na trecem kilometru na istok od zeljeznicke pruge.

Prva tri dana (12, 13 i 14 februara) tu su se vodile borbe, koje vojnički stručnjaci nazivaju "najvecim i najkrvavijim borbama" rata u Spaniji. U toku tri dana oko puta San-Martin de la Vega na visinama izmedju zeljeznicke pruge i rijeke Harame jedna fasisticka ataka slijedila je za drugom, na sto su nase jedinice odgovarale kontra-atakama. Istina, u toku trodnevnih bojeva fasiste su napredovali sjeverno od Pingarrona 2 do 2 i po kilometra na istok od Harame, ali cijena tog napredovanja bila je tolika, da su se morali odreci svog plana: zauzimanja doline rijeke Tahnja i puta Madrid-Valencija. Hiljade mrtvih i ranjenih-to je bila cijena koju su fasiste morali platiti.

U tim historijskim bitkama na rijeci Harami XIV bataljon, koji nosi ime najslavnijeg neustrasivog antifasistickog borca druga Dimitrova, pokazao je izvanredan

primjer junastva i izdržljivosti. Bez hrane i bez vode—jer nasa intendatura tada jos nije bila dobro organizovana—borci bataljona "Dimitrov" izdržali su atake fasista i odgovarali kontra-atakama. Pred pozicijama bataljona "Dimitrova" lezale su gomile mrtvih fasista.

Pred takvim otporom iscrpljeni trodnevnim bitkama fasisti su se morali odreci daljnjeg pokusaja napredovanja i od tog vremena presli smo na fronti Harame k pozicionoj taktici ratovanja. Ako je bataljon "Dimitrov" u prvim danima borbe pokazao sjajan primjer junastva i smjelosti, poslije prelaza na pozicionu borbu on pokazuje sjajan primjer izdržljivosti i upornosti. Bataljon "Dimitrov" izgradio je izvanredne roveve, na kojima ce fasisti polomiti zube, ako pokusaju da ih atakuju. Ostali bataljoni ucili su se praviti roveve kod "Dimitrova". U pogledu discipline, izdržljivosti, urednosti rovova itd, bataljon "Dimitrov" najbolji je u Brigadi. Sa spanjolskim drugovima, koji su dodijeljeni bataljonu, "dimitrovi" su uspostavili izvanredno dobre drugarske odnose.

77 dana izdržao je bataljon "Dimitrov" zajedno sa citavom brigadom u prvoj liniji. Vec sam taj fakt ima ogromno znacenje i svjedoci o izvanrednom moralu bataljona i brigade. U historiji modernih ratova rijetko se nalaze primjeri takve izdržljivosti. Samo trupe sa izvanrednim moralom mogu da pokazu takav primjer. Blagodareci takvoj izdržljivosti, u nasoj pozadini mogli su mirno da se pripremaju i organizuju novi kontingenti spanjolska narodne vojske, koja ce zadati smrtni udarac fasizmu.

Govoreci o tim sjajnim borbama koje je vodio "Dimitrov", nasa je duznost da se sjetimo onih divnih komandanata, politickih komesara i boraca, koji su vodili "dimitrovce" u borbi. U prvom redu treba se sjetiti druga Grebe-



"Mi se ponosimo da je nas zemljak, bivši komunistički poslanik i zaslužni drug VLADIMIR COPIC, komandant jedne od Internacionalnih Brigada."

M. GORKIC

nareva, neustrasivog komandanta bataljona, koji je junacki poginuo za vrijeme atake 18-og februara, kada je na celu bataljona jurisao na neprijateljske položaje. U borbama 12-15 februara junacki se držao drug Sleva Tichy, politicki komesar mitraljeske cete, koji je 14-og februara tesko ranjen. Pored druga Tichog istakao se u tim borbama drug Kobylak, koji je zajedno sa drugom Kneslom i Koganom spasio druga Tichog, da ne padne u ruke fasista, a osim toga izvukli su i dva mitraljeza. Hrabro se držao takodjer i politicki komesar 1 cete drug Arseno-

vic, koji je bio ranjen 18-og februara.

Lijepe primjere junastva pokazali su takodjer drugovi Ruzicka, komandant cete, koji je ranjen u martu i drug Smreka, komandant spanjolske cete, koji je ranjen 11-og aprila. Drug Smreka pokazao se kao izvanredan komandir, koga su spanjolski drugovi (jer je to spanjolska ceta) silno voljeli. Milota je bilo proci kroz roveve Smreckine cete, gdje si vidio stalno vesela lica, ljude koji citav dan rade na dotjerivanju rovova, spremni svaki momenat da odbiju napade neprijatelja.

Tesko je izabrati i isticati najbolje tamo gdje su svi medju najboljima. Spomenucemo jos herojsko držanje praskih studenata iz Jugoslavije. Oni su dosli u Spaniju da knjigu i pero dostojno zamjene puskom i mitraljezom u odbrani kulture, slobode i napretka.

Eto samo nekoliko imena iz liste boraca bataljona "Dimitrov". Oni su okruženi citavom plejadom divnih junaka, koji su u toku od 77 dana cuvali strazu na Harami.

Danas je bataljon "Dimitrov" podmladjen i osvjezen. Dodjose novi borci da produze junacku tradiciju iz prvih dana borbe. Dodjose da popune mjesta onih, koji su pali u slavnim borbama, dodjose da Zadadu smrtni udarac fasistickoj bestiji, da pomognu spanjolskom narodu izvojevati svoju slobodu.

V. COPIC

Moze se izdržati artiljerijska vatra

U posljednjim borbama moglo se je ustanoviti, da je neprijatelj dobio od stranih fasista nove i velike pomoci, osobito u artiljeriji. Njegovi hitci padaju preciznije, tesnije nego prije.

Kako da izdržimo? Bolje se cuvajući.

U prvim i drugim linijama nasi vojnici ostaju suvise otkriveni, i suvise skupljeni. Jedna srapsnela

prane iznad grupe ljudi i prouzrokuje ozbiljne gubitke. U posljednjim borbama najveći broj vojnika bio je ranjen komadima granata.

Recimo istinu! Ovo je velikim dijelom nasa krivica. Jos nismo naucili da se duboko okopamo ni u prvim ni u drugim linijama.

Svaki vojnik, svaka ceta i sva-

(Vidi str. 2.)

Cisto oruzje-zalog pobjede

Neprijatelja se može definitivno pobijediti samo tada, ako postoji odlično moralno stanje naše vojske, jedinstveno i centralizovano komandovanje, disciplina plus dobro i moderno oružje. Sve ove elemente mi danas imamo. Da li je to dosta da bi osigurali sebi pobjedu nad fašistima? Nije! Svaki ovaj elemenat treba dosljedno i do kraja razvijati. Autor ovog članka zadržati će se na pitanju oružja.

Svaka masina svaki mehanizam otkazuje rad ako on nije čist. Kad je čovjek bolestan on tesko može izvršiti neki rad i za taj rad njemu treba mnogo više vremena. Kad je masina, mehanizam ili neki automat "bolestan", on uopće neće da izvrši rad. To se naročito odnosi na naše oružje. Ako su naše puške, mitraljezi, topovi, sprave za bacanje mina, municija itd. prljavi, oni ne samo rdavo rade, već često puta sasvim otkazuju rad i to upravo tada, kad su nam ona najnužnija.

Kakve mogu biti posljedice prljavog oružja i municije? Posljedice mogu da budu raznovrsne. Prva i najstrasnija posljedica može da bude to, da nas neprija-

telj ne samo primora na odstupanje, već da nas i uništi. Drugo, ako je oružje prljavo, ono može da bude uništeno pri upotrebi usljed eksplozije i kod toga obično povlaci za sobom i ljudske žrtve. Treće, ako je oružje prljavo, njega snaga rđja i ono se brzo unistava, međutim svaki od nas zna cijenu oružja, osobito za vrijeme rata danas u Španiji, kama se vrše svi pokušaji da je blokiraju. Dalje, posljedice mogu da budu još i mnoge druge (tako zvani mnogovrsni nesretni slučajevi), na kojima se ovaj puta nećemo zadržavati.

Sta vrijedi puška, ako ona rđja-vo puca? Veoma malo ili upravo ništa, jer se iz iste ne može unistiti neprijatelja. Sta vrijedi mitraljez, ako se kod njega stalno pojavljuju defekti? Takav mitraljez često puta ne vrijedi više od jedne obične puške. A posto se njemu daje zadaca kao mitraljezu, on je ne može ispuniti i time može da postavi u opasnost svoj sektor, često puta sa velikim posljedicama.

Pored vjestog i efektivnog iskoristavanja oružja u borbi, treba umjeti obracati se sa istim i van borbe. Oružje treba čuvati od svakog nepotrebnog udara, jer udarac po oružju veoma se odražava na tačnost streljbe. Oružje, koje ne gadjja tačno, ne može da daje željeni efekat. O tome nam govore primjeri iz naše svakodnevnice borbe protiv fašizma.

Može se izdržati artiljerijska vatra

(Prenos s 1. str.)

Ki bataljon mora se odmah posle zauzimanja pozicije dobro okopati. Ne treba se bojati kopanja dubokih o dobrih rovova ni na mjestima koja su više izvrnuta udarcima artiljerije. Ali treba kopati sklonista, u koje se ljudi mogu skloniti za vreme artiljerijske vatre. Ali ne čekati dok neprijateljska artiljerija počne da mlati, jer onda je kasno!

Sve zaštitne mjere treba da se preduzimaju odmah poslije zauzimanja pozicije, pa i onda ako se ta pozicija ima napustiti poslije nekolicina sati.

Svako bagatelisanje zaštitnih mjera, kosta i može kostati vrlo skupo. Životi naših drugova to je najdragocjenija stvar, koja se mora čuvati svim sredstvima. I naročita zadaca političkih komisara jeste da kontrolisu, da se ništa u ovom pogledu ne zaboravlja i ne propusta.

Iskustvo rata nije u tome da se damo ubijati, nego da unistimo neprijatelja sa sto je moguće manje gubitaka.

CUVAJMO SE!

L. CALLO

NAS CAPAJEV

Sta da vam o njemu kazemo? Iz djela i iz vidjenja, Vi ga sami znate. On sam ni o drugima mnogo ne govori. Takav mu je karakter. A o sebi? Po koju rec, pa i to sa kljestima da cupas iz njega.

Rodio se je 1899. Godine u porodici mađarskoj radnika socijaldemokrata. Život radničkog deteta za vreme svetskog rata, ko bi se još toga rado secalo? Ali taj život radničkog deteta već 1917. godine dovodi ga u radnički pokret. Jednom zauvek. 1919-20. godina Capajev učestvuje protiv tuđinske intervencije u njegovu domovinu. Najpre na českom frontu, a za tim, posle primirja, na rumunjskom. Komandir voda, a za tim oficir veza.

Posle pada mađarske komune Capajev je uhapšen i osuđen na 15 godina tamnice. Ali nakon 10 meseci zatvora u Miskolzu i Balasadyar-u, Capajev beži u Česku. Hortyeva reakcija traži njegovo izručenje i Capajev 36 meseci u amnici čeka smrt, ili život. Napokon oslobođen, ali mu opet pretila opasnost hapšenja. Begstvo u Austriju i četiri godine nelegalnog rada, to je sve što mi otuda o njemu znamo. Ali organizacija u kojoj je radio, zna daleko više o djelima Capajeva u taj period.

1. Septembra, sa prvim transportom dobrovoljaca Capajev stiže u Španiju, a 7 dana posle toga već je na Talaverskom frontu. Zatim na Brunette i Epinard, kao mitroljezac-nisandzija. 7. Novem-

bra Capajev je u 11. Brigadi u Univerzitetom gradicu. Posle tri dana borbe, Capajev je komandir "Rakoszy"-kompanije. Ožljak od rane na levoj ruci, to je vidljiva uspomena iz tih dana.

U januaru Capajev je opet na frontu. Komanduje bataljonom "Edgar Andre". Kod njega nema odstupanja, čak ni onda, kad fašisti misle da su opkolili Capajevce. On čuva svaki pedelj zemlje španjolskog naroda, jer zna šta znači fašističko divljastvo u njegovu zavicaju. U tome ide po nekada i do krajnjih granica... Neumoljiv je i prema sebi i prema slabijima ako se nadju oko njega.

Napokon skromni i cutljivi zidarski radnik, ali plameni borac za djelo slobode i napredka, dolazi kao komandant jednoga od najslavnijih bataljona Španjolske narodne vojske, bataljona "Dimitrova".

On neće de prica o svojim delima i bojnim podvizima. Za njega se to sve "samo po sebi razumije". Drugi su mi pricali, kako je sa svojim mitraljezom zadržavao navalu citava fašističkog bataljona, dok su drugi ostupili, a za tim se i sam izvukao i unišio svoj mitraljez. Niz drugih podviga ni ja neću da pričam!

—Reci mi barem kako si bio ranjen, pitam ga u njegovoj zaminici.

—A sta tu ima da se pričam? Isao sam kao komandir da vidim jesu li se drugovi dobro zaklonili, jesu li mitraljezi u redu i na mestu, ima li ranjenih, jer sam stajali pod silnom vatrom. Mi pucamo, fašisti pucaju, ta neko mora biti i ranjen. Eto, ranise me ne...

—Daj mi sliku, da objavim listu.

—Jos se nisam slikao na samom. Evo ova jedna gdje me uslikas sa drugovima...

U tim recima je citav Capajev i njegov karakter. Maloreciv skroman, na dužnosti savestajan i neustrasiv u vatri, uvek zabrinut ne za sebe nego za svoje borbe i drugove. Time je stao kao ljubav i neograniceno povjerenje "dimitrovaca". Živio dugo sin mađarskog naroda, nas Capajev.



NAS CAPAJEV (x) nema ni slike na-samo...

POR LA DISCIPLINA

Desde muy joven, siempre que he visto fuerzas armadas he sentido el deseo de enrolarme en ellas; pero mi corta edad y el respeto a mis padres me lo han impedido.

A los veinte años pude alcanzar este deseo, que era para mí un placer, un orgullo, una satisfacción; pero, a medida que los días, los meses y los años transcurrían, mi orgullo y satisfacción cesaban, ya que mi pensamiento era distinto a lo que mis ojos veían y mi corazón sentía.

Los soldados parecían esclavos; estaban aterrorizados por la injusta disciplina que los generalísimos fascistas imponían en aquellos tiempos, y, por último, desengañado por completo, volví a la vida civil.

En aquellos momentos en que la Iglesia desencadenó la sublevación y el crimen en el territorio español, no pude contenerme y me enrolé en el ejército voluntario, pa-

ra, con la fuerza de todos los proletariados, formar el Ejército Regular y poder aplastar de una vez para siempre el yugo rastrero que nos dominaba.

Para alcanzar esta victoria, que es nuestra y yo creo podemos ya afirmar, es necesario que todos los que nos sentimos antifascistas pongamos de nuestra parte cuanto podamos para formar un Ejército con la mayor disciplina existente en el mundo, es decir, una disciplina sin temor a la superioridad, una disciplina de orgullo y libertad, pero que sepa obedecer y cumplir en el acto cualquier servicio ordenado por el Mando.

Cuando alcancemos esta disciplina no habrá Ejército en el mundo capaz de vencernos, y así gozaremos de nuestra libertad y de la del mundo entero.

DIMAS VERDU
Sargento.

Jarama, 9-V-1937.

Carta de los presos políticos en Yugoslavia

Queridos camaradas: Nada podía agradarnos tanto como la carta que habéis escrito a los presos políticos de Yugoslavia. Nada puede merecer nuestro agradecimiento como el hecho de que vosotros—que exponéis vuestra vida luchando contra el fascismo español y sus aliados internacionales—hayáis dado parte de vuestros haberes para ayuda material de los presos políticos de Yugoslavia.

Desde los primeros días de la sublevación fascista contrarrevolucionaria seguimos desde nuestra prisión, en la medida que nos es posible, el desarrollo de los sucesos en España porque estamos convencidos de que España es hoy el país en el que va a decidirse la suerte de la lucha mundial entre el progreso y la reacción, la democracia y el fascismo, el ideal humanitario de los trabajadores y el obscurantismo burgués.

Hay en nuestras prisiones comunistas y revolucionarios nacionales (croatas, macedonios, eslavos y montenegrinos); pero no hay nadie que no haya seguido con toda su alma los combates de

Huesca, Málaga, Teruel, Oviedo y Bilbao. No hay nadie entre nosotros que dude de que, a pesar de todo, el heroico y glorioso pueblo español vencerá a sus opresores e invasores extranjeros, alcanzando así una victoria para el antifascismo internacional.

Vosotros y el pueblo español sois la garantía de esta victoria. Vosotros, que encarnáis en España la tradición más sagrada del proletariado y de la democracia: la solidaridad internacional. Vosotros, los héroes de Garibaldi y de Dombrowsky, los discípulos de Dimitroff, colocáis muy alta la bandera de la libertad del pueblo español. No sólo nosotros, los presos políticos, sino la mayoría de los pueblos de Yugoslavia, estamos orgullosos de vosotros.

No han podido quitarnos la bandera de la libertad a las puertas de Madrid, y pronto ondeará en Cádiz, Badajoz y el heroico Irún.

Decid a nuestros camaradas, los valientes milicianos españoles, que aquí, en los Balcanes, tan sólo un puñado de reaccionarios espera la victoria de las hordas de Franco. Y decíles otra cosa: Si en nuestras filas ha habido algún momento de duda, ésta ha desaparecido en estos ocho meses de lucha heroica del pueblo español.

La voluntad firme de combatir y romper el fascismo en Yugoslavia, y en cualquier sitio que exista, nos inspira el vehemente deseo de salir de las cuatro paredes de las cárceles fascistas. En esta lucha miraremos siempre el ejemplo de la milicia popular española, el ejemplo de nuestros camaradas de las Brigadas Internacionales, el ejemplo del heroico dirigente de la lucha antifascista en Yugoslavia, G. Diacovich.

Recibid nuestros fraternales saludos.

Por los presos políticos,
M. PIADÉ

JUAN CANO BELMONTE

¡Camaradas de la Segunda Compañía! Deseamos nos mandéis original y fotografías para DOS páginas para el próximo número.—LA REDACCION.

A la madre España

(Historia triste)

*A la madre Patria digo
que tenga resignación,
que se defienda y que luche,
y que gane al invasor.*

*El invasor de la España
es un hombre sin conciencia,
que fusila a sus hermanos
y a su madre pone en venta.*

*Los canallas, al acecho,
la pillaron la palabra,
ahora tiene que cumplir
aquella promesa hecha.*

*La promesa era vender
todas las zonas mineras
y que Hitler y Mussolini
su nación enriquecieran.*

*Y ¿no miras, so canalla,
que a la tuya arruinas
si le quitas las campañas
y le arrebatas las minas?*

*Con Bilbao y con Asturias
buen queso se presentó,
aunque te gastes las uñas
la presa se te escapó.*

*Por tu suerte te arruinas,
eres tonto y desgraciado,
pues para coger las minas
llega allá y échales mano.*

*Y verás cómo los rojos
os van diciendo la puerta
de la tumba que tenéis
aquí en nuestro campo abierta.*

MIGUEL SAEZ CABILA

¡Bienvenido, camarada Smrcka!

Hoy ha vuelto del hospital el antiguo comandante de la Compañía española del Batallón Dimitroff, camarada SMRCKA.

SMRCKA es un luchador antifascista muy conocido en su país. En el momento que tuvo noticia del levantamiento de los verdugos del pueblo español, vino a España para servir a la causa de la Paz y la Libertad. En todos los combates ha demostrado su gran valor y tenacidad. Siendo comandante de la primera Compañía, y más tarde, de la Compañía española, entraba en fuego a la cabeza de sus hombres, a los que arrastraba con su ejemplo. Ha estado herido dos veces gravemente. La última vez le llevaron al hospital con una herida grave en la cabeza y otras en el pecho y las piernas de menos importancia, producidas por un obús. Una intervención quirúrgica urgente le salvó la vida, pero ha perdido el ojo derecho.

Sin embargo, ni los sufrimientos, ni su salud resentida, le han impedido volver a su puesto de combate; volver con nosotros.

Querido camarada SMRCKA, bienvenido!

LOS COMBATIENTES DEL
BATALLON "DIMITROFF"

“DIMITROV” NA HARAME

Zacatkem tohoto roku, byl ustavnoven v XV. Interbrigade novy bataillon, slozeny ze slovanu a nazvan dle bulharskeho protifasistického hrdiny “Dimitrov”. Nedlouho po zalozeni nastoupil pochod kboji proti fasizmu o dokazal v ohni, ze je hoden ymena Dimitrov. Na Jaramské fronte, kde dostal svůj krest, podnikl hned prvního dne psychologicky útok, který na fasisty tak silne zaponsobil ze bez odporu vzdaly svoje posice. Na novou a silnou jejich posici podnikli však nasi kamarádi tak prudký útok ze fasistické musely za ohromných trát vykliditi a tato posice byla preshouzevnate protiutoky a zoufalé udrženo.

Melijsme sice také veliké stráty, které však ne jsou s fasistickými ani prirovanni k dobiti vyhodných posic ani nehlede. V polovici února podnikly soustředěné fasistické síly na nás útok, byvši dosud nejsilnějším v celé spanjelské válce, na chvíli a podarilo se jim ohroziti madridskou silnici; díky v hrdinosti spanjelských sondruhu a interbrigad byly však vrzení za strasny chzbát zpět. V tomto boji se vyznamena zlaste batalion “Dimitrov” jehož kulometná rota “Jan Ziska” udržela přes těžké ztráty nejen svoje posice nybis rozstrilela ze svojich kulometu i tri nepratelské

tanky. V techto bojích padl mimo jinich tez hrdiny velitel praporu Grebenarov, priklad vojakachrabry a dobry kamarád.

Uvazime-li za jakých těžkých podmínek a při jalino nedostatečném vyzbrojení nás bataillon bojoval, nemuzeme jinak, nez rici, ze jeho ciny a ciny kulomotné roty, jak při útoku tak i při zachráně vaní soudrohu son ciny hodné napodobeni.

Dostav nového velitele, soudruha Capajeva, vyborného vojáka a kamaráda, který v Dimitrovu již vybornou disciplinu jeste utuzil,

udrzujeme celou dobu za neustálých útoku fasistu, chtejících se dostati na Madridskou silnici, nase posice temer beze ztrát. Nase příkopy jakoz opevnění jsou vzorná takze muzeme klidne hledeti dalsim udalostem vstric a na daný rozkaz s vedomín nasi povinnosti pokračovati v dalsim vítězném útoku proti barbaristvi, zpátecnictvi a otroctvi.

Bataillon “Dimitrov” bude ve svém boji pokračovati tak, aby dárce jeho jména jakoz i nás oblybeny velitel XV brigády, general Copic, nadále nan hrdým byti mohl.

Cest padlym soudruhům neboť obet jejich nebyla marnon!

R. Smrckovi před cestou do Spanelska

VYZVA!

*Je lepší nam padnout pro svobodu
Nez-li zvolna zmirat v otroctví,
Je lepší smrt nam v letu—v chodu
Nez zradcům necht vítězství.*

*Vstane! Pojďte! Rusno v chodu!
Rozbít brany klamu—pokoje
Pojdme žiti pro svobodu
Pod prapory hřejivého odboje!*

*Lepší je byt posledním za svobody
Nez-li prvním v otroctví,
Lepší je odsouzen byt všemi soudy
Nez líbat pouta jez se skví.*

*Starší básen, aktuální ale jeste
dnes naplní a pojetím.*

G. BILY

KAMARADI ROTI “JANA ZISKY”!

V “Dimitrovi” rezervujeme vzdi jednu az dve stranky pro vas. Piste nam vse co vas zajima a jake mate navrhy. Politicki komisari je tvoji povinnosti a bis nam ceske clanky zarucil.

REDAKCE

CAS UZRAL

*Spanelsko! Jitro v krvi vstává—
jenze místo kastaňet je slyset kulometry—
Spanelsko je podzim—vsechno zrává—,
jak hrozny—prstí z nich víno rudé na Tvé rěty—
rozpukané zářem po svobode touhy
sprahlé bidou vysávaných k smrti parasity,
Ty pouští ziznivá čas vecně dlouhy
píjes . pijes—otvíráš oci vstávás ze zakletí!*

*Spanělé! Shunko svou krvi barví mraky
Vehnané mu dechem imperii do obzoru—
vsak—dech svobody uz je zene taky
Spanelsko—v bolestech ti svítá—
dechm jara—burzoum dechem moru!
neztrat' ani jeden záblesk jenz v mysl rozhodí—
zem rozrusená semena pravdy vítá—
a prstí podzim Vám zhojí rány strd' svobody!*

CTIBOR BILY

JMENO DIMITROV JES PRO NAS ZAVAZKEM

Jmeno Dimitrov jest pro antifasisty celeho sveta pojmem a cestou.

Pojmem: boja s vytrvalostí
Cestou: k vítězství.

Proletarum spañelska

Pozdrav z Pizarova
v C. S. R.

Proletari-bojovnici jsme s Vami svým srdcem i svými zájmy! Uvedomte si; ze boj proti fasizmu je Vasi povinnosti narodni v skutku zaroven, ze takto vedte nas, vsechny k vychodu—k lepsi budoucnosti lidstva. Vytrvejte!

Neopustime Vas nikoy! Slyste projev bezmerne ucty—ucty k synum slechetného naroda v boji s barbary, vlastizradci, v sluzbach vyvrzence a masoveho vraha a fasisty Franka. Jest lepsi zemrit v boji nezli v otroctvi techto fasistických vyvrhelu. At zije lidova fronta, cesta ke skutečne demokracii—rovnosti—volnosti—bratrství!

Proletari, kamaradi spanele i interbrigadiste, hrdinove rovni bohům, baji svými ciny. Vytrvejte a otevřte nam tak branu k pomoci!

Proletari jednoho bodu sveta, a takých jsou dnes milicny, Vam posilaji tento plameny pozdrav.

Nasleduje 60 podpisu clenu K. S. Cs.

PRIPOJEN PRIPIS NARODNIHO SOCIALISTY

Tez muj vlastnipozdrav. Drzte se jen hosi—i my se tesime z Vasich uspechu. Pozdravujte veskere Vase kolegy spanely jakozi Internationaly! Povezte tem statecnym hochum, ze nase mysl a srdce jich stale a na kazdem kroku doprovazi a, ze jsme presvedceni, ze dokazete svet, ze nase jednotna myslenska svobody zvítězí.

At zije socialismus, a lidova fronta madridske vlady!

DR. HORNICK



Dobar doktor posecuje i okope. FRANCUSKI-nja SUZANE N... ne smeta zvizdanje tenadi iznad glave.



Podoficirska skola—10 km od fronty

BRATSKA SOLIDARNOST

Pismo od drugarice Horzich Pismo od ogranka žena iz Kanade

Stovani duze i ostali mili borci u međunarodnom
odredu!

Primih Vase pismo i obavijest da je moj drug ranjen 26. marta. Medjutim je pred 3 dana stigao brzojav iz Pariza da je umro.

Hvala Vam na obavijesti. Moj drug je dao svoj zivot za oslobodjenje radnog naroda, a ja cu nastaviti sa radom ovdje i ciniti sve sto je u mojoj moci, da pomognem u borbi radnog naroda za svoje oslobodjenje.

Nadam se jos od Vas dobiti potanje vijesti.

Primite drugarski pozdrav.

ZLATA HORZICH

20. aprila, 1937.

Pismo jedne majke

Veles, 4. aprila, 1937.

Dragi Oskar!

Sa bolom u dusi blagodarim ti na uslugama, koje si ti nama ucinio. Duboko se ti zahvaljujem sto si se potrudio da se sahrani nas mili i neprezaljeni sin Ganco. Njega svi mi zalimo, ali se i ponosimo time, sto je on herojski poginuo za dobro cijelokupnog covjekanstva. Molim te, pozdravi sve njegove drugove i neka oni produze borbu za ideje, za koje se borio i moj sin. pa da se i mi ovdje oslobodimo od prokletog fasizma.

Oskare, molim te pali svijecu na grobu mog sina Gance, a ja cu se ovdje oduziti tvojim rođjacima. Molim te, na svaki nacin gledaj da mi posaljes jednu fotografiju mogeg sina, da je imam za uspomenu.

A sada primi pozdrav od svih nasih domacina.

Srdacno te pozdravlja tvoja tetka,

PAVLINA

Vas list, kojeg ste uputili drugu G. Matesicu, a kojeg su citale u "Slobodnoj misli" stotine radnika iz zemalja Jugoslavije u Kanadi, nas je vise nego obradovao. Nasi mili duze i borci u Medjunarodnom odredu i borci protiv svijetskog fasizma uopce, prije svega saljemo vam nase materinske i drugarske pozdrave, koji neka vas sretnu s zeljama milijuna majki i malene djece svijeta, a osobito spanjolske mlade republike, koja teze za slobodom i ravnopravnosti.

Od samog pocetka borbe spanjolskog naroda protiv svijetskog fasizma, nas zenski ogranak obavezao se svojom duznoscu da svestrano pomaze tu borbu na svakom mjestu i koraku. Mi smo sakupljale novcanu pomoc putem sabirnih araka, kao i odijelo. To je vec u znatnoj mjeri odposlano preko u tu svrhu izabranih odbora za pomoc spanjolskom narodu.

No to nije sve. Mi necemo preseliti sa ovim radom, nego naprotiv, mi cemo jos cvrsce povezati nas rad sa vasom borbom, sa borbom spanjolskih majki i malene djece, protiv kojih se digla zlo-

cinacka ruka svijetskog fasizma. Mi, majke i radnice, organizovane u nase zenske ogranke, dovijemo svijetskim zlocincima Hitleru i Mussolini, tim hijenama u ljudskom obliku: — "Necete uspjeti ni sa najpodlijim i najzvijskijim sredstvima koja ste izabrali! Pobjeda je na nasoj strani!" — I mi smo spremne, kao i hiljade i hiljade gradjanka Spanjolske mlade republike, da se borimo za ostvarenje tih rijeci; spremne smo da se borimo rame uz rame sa nasim muzevima za konacnu pobjedu. A da ta pobjeda bude sto sjajnija i da poveze sve potlacene i potistene pod damasnjim knutom fasizma, mi majke i zene, clanice radne klase, uciti i vaspitati cemo nase sinove i kceri tako, da oni zauzmu mjesta u junackoj borbi za bolju i ljepsu buducnost, u borbi protiv reakcije i fasizma.

Svijesne ove zadace, koja nas povezuje sa borbom spanjolskog naroda i sa vama mili i hrabri borci Medjunarodnih odreda, mi necemo zaliti truda i produziti cemo nas svakodnevni rad na pruzanju pomoci u borbi protiv fasiz-

ma. Mi osjecamo teske rane stotine boraca na frontovima, sa velikim bolom mi osjecamo gubitak stotine mladih i nevinih zrtava, ali mi smo pune srce i ogorčenja i cvrsce nego ikada ranije koracati cemo zajednickim putem u toj borbi protiv nepravde, protiv zlocina nad spanjolskim i narodom svijeta uopce.

Odstraniti cemo sve poteskoce, svaki nesporazum sa vecinom radnih zena i ujediniti cemo se kao jedna dusa velikog i nepobjedivog duha u borbi za pravicu. Drugovi i svi antifasisticki borci, svi koji ste pohrlili u pomoc spanjolskom narodu, a time u pomoc radnome narodu svijeta, mi visoko dizemo osvjetnicki barjak, oko kojeg cemo prikupljati sve ljudske snage, svaku materijalnu i moralnu pomoc, time cemo pomoci da se za uvek dotuce zlocince. Izrucite nase pozdrave svima! Svima kazite, da smo mi radne zene, organizovane u nase ogranke, kao i desetine drugih simpatizerka, dnevno na radu za pomaganje borbe protiv fasizma i taj rad mi cemo nastaviti bolje nego ikada ranije. Mi smo spremne zauzeti slavna mjesta s nasim muzevima, sinovima i kcerkama rame uz rame u borbi za konacnu slobodu.

Neka zivi Medjunarodni odred! Neka zivi borba i konacna pobjeda spanjolskog naroda! Dolje svijestki zlocinci Hitler, Musolini, Mola, Franko i njima slicni.

Ogranak zena - radnica
Hrvatskog Prosvjetnog
SAVEZA

Pismo iz Australije

Dragi duze Oskar!

Citao sam tvoje pismo u "Radnickom glasniku", koje me vrlo interesovalo, te hocu da ti napisem par rijeci. Zelim ti svako dobro kao i svim drugovima braci, koji se s tobom zajednicki bore u takvim teskim danima. Ja vam zelim da budete pobjednici nad krvopijama, koji piju krv nase brace i nasih sestara, krv radnog naroda.

Sada primi bezbrojne pozdrave ti i sva ostala braca i drugovi od tvog uvijek vjerna druga,

SANKA

Cairus (Australia), 11-III. 1937.



No! Ko to jos hoce u Gvadalaharu? Balkanska ceta XII. Brigade.

VIJESTI IZ JUGOSLAVIJE

Za prva tri mjeseca ove godine bilo je 38 strajkova sa preko 8.000 strajkasa. Od ovih strajkova najveći dio pada na Hrvatsku (15) i na Srbiju (11), dok su ostali 12 podjeljeni na razne zemlje Jugoslavije. Najveći strajk ovog tromjesecja bio je strajk radnika u tvornici cementa u Splitu. On je obuhvatio preko 3.000 radnika. Ostali strajkovi su lokalnog karaktera i ograničavaju se na pojedine branse.

Od ukupnog broja strajkova u ovom tromjesecju nama je poznat rezultat 21 strajka. Od toga 14 je završilo sa punim uspjehom, a 7 sa djelomičnim. Ni jedan strajk nije u ovo vrijeme slomljen. Rezultat 19 strajkova jos nam nije poznat.

STRAJK STUDENATA

U svim univerzitetima u Jugoslaviji izbio je strajk. Strajk je trajao od 12 do 24 aprila. Uzrok strajka jeste nova uredba o medicinskom fakultetu. Strajk je bio popravljen masovnim demonstracijama.

OBUSTAVA RADA U ZENICI

U drugoj polovini aprila stupilo je u strajk oko 5.000 radnika tvornice željeza i celika u Zenici, Bosna. Radnici traže povećanje nadnica bolje uslove rada.

HAPSENJA U BEOGRADU

Prema vijestima iz Jugoslavije u Beogradu su uhapšeni Ljubo Radovanovic i Ljubomir Vusovic profesori, Branko Kovacevic i Adolf Muk privatni namjestenici, Dr. Dean Popovic i ing. Nenad Popovic. Njihova hapšenja su navodno u vezi sa slanjem dobrovoljaca iz Jugoslavije za republikansku vladu u Spaniji.

Osim toga u Beogradu je 20 i

22 aprila povernen niz hapšenja. Medju ostalim su uhapšeni Bora Prodanovic odvjetnik i novinar, Dr. Radoje Vukcevic advokat, Milan Bogdanovic književnik, Dr. Mijatovic liječnik, Oto Krstanovic novinar i drugi.

VELIKE POPLAVE U JUGOSLAVIJI

Od velikih kisa koje neprestano padaju vec nekoliko dana, nadosli su mnogi potoci i rijeke i poplavili velike komplekse zemljista. Nabujale su rijeke Spreca, Trija, Sava, Morava i druge. Unisteno je mnogo usjeva i ucinjene su velike stete u selima. Voda je odnijela 12 vodenica sa mnogo zita. Preduzeće "Croatija" je uslijed poplave obustavilo rad, te je 500 radnika ostalo bez posla. Ima i ljudskih zrtava.



Srbini Stokic i Makedonac Vandjel na frontu slobode.

MEDJU NAMA

Zatres'o se Pigaron, prosao... mis!

Nasi novi drugovi, jos u pocetku pokazali su se vrlo dobri borci, revnosni u sluzbi i dostojni da nose ime "Dimitrovac". Odmah po dolasku nisu oklevali a da nas, kao starije i iskusnije, ne upitaju o svima duznostima koje jedan dobar vojnik, narocito u prvoj liniji, treba da vrši. Za sada jedna od najdelikatnijih jeste ponocna

straza. Ali pre neku noc, nasi novi "kaplari" izazvase citavu huku i buku!

Bilo je to oko ponoci. Najednput osu citava kisa iz pusaka! Svi mi s nestrpljenjem ocekivismo, da vidimo sta je to tako uzbudilo nase dobre strazare. Saznali smo, da jedini koji nije pucao, to je neki Petar Stokic, jer je, kako se to istragom utvrdilo, znao, da je to bio samo jedan mis, sto u osku-

Kretanje radnickih nadnica i cijena u Jugoslaviji

Industrijalci su sami priznavali u svojim izvjestajima, da su njihovi prihodi dostigli prihode od 1929 godine. Medjutim radnici to ne mogu da kazu. Radnicke nadnice oborene su od 1930 godine u prosjeku godisnje za 1 milijardu 152 milijuna dinara. Tek u 1936 g. zabijezili su statisticki podaci zaustavljanje daljnijeg pada radnickih nadnica i povisenje za oko 30 para u prosjeku. Ali prosle zime ponovo se opazio pad radnicke nadnice. Radnicke nadnice su se kretale ovako: sa 8 dinara 86.580 radnika; od 8-24 din. 299.106 radnika; od 24-32 din. 116.694 radnika; od 32-48 din. 73.170 radnika; preko 48 din. 76.099 radnika. To su nadnice osiguranih radnika. Medjutim zna se da u Jugoslaviji nisu osigurani upravo najslabije placeni radnici, na primjer poljoprivredni i drugi, ciji je broj ogroman, a koji u rijetkim slucajevima zaradjuju vise od 10 dinara bez obzira na strahovito dugacko radno vrijeme. Mirne savjesti moze se tvrditi da je u Jugoslaviji oko tri cetvrtine radnika placeno ispod 20 din.

Uredba o minimalnim nadnicama predvidja jos manje radnicke nadnice. Ona predvidja u mjestima iznad 5.000 stanovnika 2 dinara, a u mjestima ispod 5.000 stanovnika 1.80 dinara na sat, ili za 8 sati 16 dinara u vecim mjestima i 14.50 din. u manjim mjestima. Za nekvalifikovane radnike u vecim mjestima predvidjena je nadnica 14.40 din., a u manjim mjestima — 12.96 din. za 8 sati. Za mlade radnike ispod 18 godina u vecim mjestima nadnica iznasa 12 din. a u manjim — 10.80 din. za 8 sati.

Prema liječnickom navodu Dr S.

dici hrane pobeze od fasista k nama. E, braco, kad jedan mis nije mogao s mirom da prodje, sta bi onda ostalo od fasiste! Pa dobro drugari, Fasiste udrite, ali siromasi misu nisu krivi...

Odrilike isti se slucaj desio ikvaru Tosi S tom razlikom, sto tamo nije postradao mis, nego-pas!, kome je Tosa uspeo da slomije nogu. I to anti-tankovskim metkom.

A to vam je bilo ovako. Od kako je drugar Tosa dobio nesto malo vece zvanje, zapazilo se je, da se sa brojem oglodanih kostiju, povecao i broj pasa oko kuhinje.

Ivanica za radnicku porodicu od 4 clana potrebno je za najnuzniju zivotne potrebe 1.557 din. mjesecno. U ovu svotu nisu uracunate najosnovnije kulturne potrebe radnika i namjestenika.

Da vidimo kretanje cijena. Od pocetka januara 1935 g. pa do kraja marta 1937 g. cijene na glavne zivotne potrebe poskocile su namalo:

Sve vrste brasna,	za 30,9
kukuruz i jecam,	" 15
Juzno voce i kolonijal,	" 18
caj,	" 6,2
kakao, cokolada,	" 7
esencija,	" 7,5
meso,	" 44,4
jaja,	" 3,6
mast, slanina,	" 7,5
med,	" 21
suho povrce, krompir,	" 25,9
ulje,	" 15,2
secer,	" 3,6
tjestetine,	" 3,5
sapun za pranje,	" 9,7
uzarija,	" 11,1
obuca,	" 27
odijelo i tekstil,	" 28
drvo i gorivo,	" 6,5

Ovdje noramo da podvučemo cinjenicu, da se i položaj radnog seljastva nije poboljšao bez obzira na porast cijena seljackih proizvoda. Seljaci su primorani da prodaju svoje proizvode raznim trgovcima i lihvarima za 50 pa 100 procenata jeftinije nego sto je cijena tih produkata u gradu.

Ovih nekoliko redaka jasno govore o položaju radnika i radnog seljaka u Jugoslaviji. Radne masu u Jugoslaviji svakim danom postaju svijesnije i stupaju u pokrete za poboljšanje svoga položaja. Tome govore mnogobrojni strajkovi radnika, a takodje i pokreti seljaka.

Cak je i nas polit-delegat morao da posreduje!

I s puskom o ramenu setao Tosa satima. Cuva li cuva. Kad jedne dosta mracne noci "Halt!... Bacaj vintovku, jok tvoje mac"... grune glas Tose i prasnu puske. A i prasak—ne prosti, obični, nego od protiv-tankovske metke. A kad tamo... zakvica ranjen-pas!

Dobro braco, cuvajte nase ranjane, neka budu sto masniji i sigurniji. Ali pas i tank nisu ista zivotinja. Dajte psu pasje a tanku tankovo...

NESIC DRAGO

ISTRIJEBITI GAMMAD!

NOVI FRONT pokušali su da otvore fasistički agenti Franca u Kataloniji. Bas u momenat, kada su fasisti i interventni najzesci napadali na sjevernom frontu, — njihovi agenti pokušali su sa pucem u Barceloni.

U čemu je stvar i smisao toga pokušaja? U Kataloniji je postojao i slobodno djelovao jedan odred "pete kolone" — trockistička organizacija POUM. Drugi odred "pete kolone", otvoreni i sakriveni fasisti, i uvukli su se u anarhističke organizacije. Iskoristavajući malograđanski liberalizam i druge zablude anarhista, oni su uspjeli da stvore razgranatu terorističku kontrarevolucionarnu organizaciju unutar i oko anarhističkog pokreta. Pod maskom i starom frazeologijom anarhista, oni su činili neprekidan pritisak na vodstvo anarhističkih organizacija u pravcu cijepanja španjolskog naroda i kidanja Narodnog fronta. Onemogućavali su reorganizaciju katalonske vojske i prelaz republikanaca u napad na aragonskom frontu. U momenat najzescih bojeva na Gvadalahari, oni su izazvali krizu vlade u Kataloniji.

Kad ipak nisu uspjeli, ta dva odreda "pete kolone" su se sporazumno borili i posli na otvorenu oružanu borbu protiv narodne vlade i narodnog fronta. Istragom je utvrđeno, da su radili u sporazumu sa agentima Gestapo i talijanske OVRA u Parizu. Ali mase radnih slojeva, ni stvarni vodje anarhističkih organizacija, ne samo što se nisu pridružile pobuni, nego su

ustale protiv izdajica i agenata međunarodnog fasizma. Energичnim mjerama narodne vlade i radničkih organizacija, pobuna je ugušena u samom početku. Agenti Franka, Mussolini i Hitlera, prevarili su se u racunu. Mjesto razbijanja Narodnog fronta pobuna je još približila njegove snage i organizacije. Ona je skinula masku sa toga odreda "pete kolone" i otvorila oči onima, koji su naivno vjerovali njihovoj tobože "revolucionarnoj" frazeologiji, a nisu vidjeli njihovu fasističku sustinu.

Napokon, vlada narodnog fronta preduzela je energične mjere za održanje poredka u Kataloniji, za reorganizaciju, ujedinjenje i osposobljavanje za borbu katalonskog dijela narodne vojske i pripremanja silnog udarca fasizmu na aragonskom frontu.

Borba protiv fasizma u Spaniji je borba za mir i napredak sveta

Proteklo je više od 10 meseci kako španjolski narod brani svoju narodnu republiku, kako se on bori za Spaniju, slobodnu, jaku i srećnu i za mir, sreću i napredak celog čovečanstva.

Prošle godine u julu mesecu pobunili su se fasistički generali protiv izabrane zakonite narodne republikanske vlade. Pobuna je organizovana pomoću fasističke Nemacke i Italije. Za vreme samih borba, koje su se razvile u Spaniji, između fasističkih dzelata i španjolskog naroda, Nemacka i Italija su slale i danas šalju svojim sticenicima ceo ratni materijal, novac i vojsku. Njihove vojne jedinice su uzimale i uzimaju sve više samostalnu ulogu u borbama fasista protiv španjolskog naroda. Gvadalaharu, Madrid, Malagu, San Martin de la Vega i Bilbao napadale su i napadaju njihove trupe. Nemacka, Italija i Portugalija su jedine države u svetu, koje su priznale Frankovu "vladu". Danas međutim samo slepi ne vide da rat u Spaniji protiv španjolskog naroda vode Hitler i Mussolini, a da je Frankova klika samo igracka u njihovim rukama. Fasistička Nemacka i Italija pripremaju Spaniji sudbinu Abesinije. One to rade s podlim političkim ciljem da iskoriste bogatstva Spanije i njen strateško-politički položaj za svoje buduće osvajacke ciljeve, i da time zadadu jak udarac prijateljima

KIRIL POPOV I GENO KOCEV

Dva sina junackog bugarskog naroda poginula su 12. maja od zlocinackog bombardovanja Madrida iz topova Hitlera i Musolinija.

Slava palim drugovima, borcima za slobodu!

Radnim masama je danas jasno kuda vodi rad tih oreda "pete kolone" u pozadini nasih frontova, šta znaci njihova borba protiv Narodnog fronta i njegovih organizacija. Za to radne mase, njihove organizacije i sva narodna stampa u jedan glas traze: ISTRIJEBITI IZDAJNIKE I SVE ODREDE PETE KOLONE, PA MA KAKO SE ONI NAZIVALI I MA KLJIM SE PERJEM KITIDI!

ce da vide, da borba u Spaniji nije samo stvar španjolskog naroda, nego i svetskoga mira. Ako bi fasisti danas prodrli u Spaniju, onda bi oni sutra isto uradili sa Čehoslovačkom i drugim državama i provocirali bi novi svetski pokolj. Zato im treba reci otvoreno i jasno: dosta! Fasiste se ne može zaustaviti lepim recima. Oni neće stati, njih treba silom zaustaviti.

Slicno je govorio i govori narod iz celoga sveta. On je gotov da pomaze stvar španjolskog naroda svim sretstvima i na sve nacime. Mnogi njegovi sinovi dosli su da se bore u redovima španjolske narodne vojske za narodnu demokratsku Spaniju, i za svetski mir. Ti dobrovoljci slobode osetili su da se u Spaniji radi o njihovoj slobodi i njihovim interesima. Poučeni iskustvom iz svetskoga rata, oni su dobrovoljno dosli da se u Spaniji bore protiv fasističkih potpaljivaca svetskoga rata, jer vide i znaju: da je fasizam rat. I bas zato sto fasisti hoće rat pod svaku cenu, a narod neće da bude topovsko meso, borba protiv fasista u Spaniji i u svetu postala je moralna obaveza narodnih masa.

Takvo raspoloženje treba kanalizirati u pravcu organizovane borbe za mir i sreću čovečanstva. Treba pojačati rad za pomoć španjolskom narodu. Ta pomoć može i treba da bude raznovrsna: moralna i materijalna. Jer kad bi ovde pobedili fasisti mi bi usli u novu eru katastrofalnih i krvavih pljačkaskih ratova.

Treba okupiti sve demokratske sile u jedan blok i povesti ostru borbu u nacionalnom i internacionalnom opsegu protiv fasističkih krvopija.

Adelante (Napred), to je lozinka herojskog španjolskog naroda, koji brani svoju slobodu. Ta lozinka treba da postane borbeni poklic demokratskih snaga protiv narodnih neprijatelja i potpaljivaca rata. Samo udružena borba naroda iz celoga sveta i pobeda španjolskog naroda nad internacionalnim fasizmom može da nas sacuva od novih katastrofa.



Dalkauska četa XII Brigade Borci iz Jugoslavije.

VIJESTI SA FRONTOVA!

u Spaniji

Prva polovina maja nije donijela ozbiljnih promjena ni na jednome od frontova u Spaniji. Vaznije bitke odigrale su se na sjevernom i na toledskom frontu. Da bi spriječio dalji raspad i razdore u svome taboru, Franko je poduzeo dvije krupnije vojne i uoliticke mjere.

Jednim dekretom on je naredio ujedinjavanje svih fasistickih organizacija u jednu partiju, kojoj je, po ugledu na svoje njemačke i talijanske gospodare, na celu "sam" Franko. Jasno je svakome, da se takvi dekreti ne izdaju od dobra, nego da je to pokusaj, da ugusi bordu medju fasistickim grupacijama. Taj dekret izazvao je niz krvavih sukoba izmedju pojedinih fasistickih organizacija. A iskustvo iz drugih zemalja uci nas, da takva "ujedinjenja" pomocu zile i kundaka nisu duga vijeka. Naprotiv, ona izazivaju tim jace nezadovoljstvo i tim brzi raspad u fasistickom lageru.

Druga mjera, to je pokusaj zauzeti Bilbao i likvidirati sjeverni front republikanske vojske. Smisao ove akcije sastoji se u tomeda se 1) likvidacijom sjevernog fronta sve fasisticke snage koncentrisu na centralnom madridskom frontu; 2) da se jednom movom "pob-

jedom" zakrpi i ucvrsti poljuljani ugled fasisticke klike posle poraza na Gvadalahari. Radi toga, Franko je tamo koncentrisao ogromne materijalne i ljudske snage. Uspjelo mu je da se pomakne nekoliko kilometara napred i da razori staru baskijsku prestonicu i kulturni nacionalni centar Guernicu. Ali glavna zadaca, zauzece Bilbao, ne samo sto nije izvršena, nego je i otežana. Tim napadom i divljackim rusenjem narodnih svetinja, Franko je zbio u jednu celinu sve slojeve i sve snage baskijskog naroda. Pred neposrednom opasnošću baskijska narodna vlada provodi hitnu reorganizaciju svojih trupa, uvodi jedinstveno komandovanje, disciplinu i bojni poredak. Danas se vec vide rezultati tih mjera. Baskijska narodna vojska odupire se sa nevidjenim heroizmom napadima fzsista i interventata. Posljednjih dana ona ne samo sto nije odstupila ni koraka nazad, nego je kratkim i smjelim protunapadima uspjela da povрати niz vaznih izgubljenih pozicija i manese neprijatelju ogromne gubitke. Bilbao treba nase vojne pomoci. Ako mu ta pomoc bude pružena, Bilbao ce za fasiste biti nova Gvadalahara!

Napredovanjem nasih trupa na

NAS PJEVACKI ZBOR



Nas odlicni operski bariton i organizator pjevackog zbora. Rajno Kiremidtchiev.

Pored osnovne borbe u prvim linijama, svaki borac antifasista treba da vrši i drugi rad. Jedan od tih radova jeste i kulturno-prosvjetni rad. Mi smo vec pristupili k radu na organizovanju pjevackog zbora. U ovaj zbor pozivaju se osim brace Spanjolaca i drugovi svih ostalih narodnosti ne samo iz bataljona "Dimitrov", nego i iz cijele XV Brigade. Nema sumnje da cemo naici na izvestan niz poteskoca, ali mi cemo te poteskoce sigurno savladati jer kod nas postoji dobra volja i istrajnost.

Rad naseg zbora naici ce na opste odusevljenje svih boraca za slobodu i zbлизiti ce ih i u kult.—Prosvjetnome radu.

Drugovi, stupajte u nas pjevacki zbor!

R. KIREMIDTCHIEV

NOVOSTI IZ SVIJETA

Prema vijestima iz pouzdanog izvora saznaje se da je Gering naredio da gradonacelnik Disseldorfa ode na duzi omor. Ova odredba se dovodi u vezu sa sistematskim pronevjerjenjima, koja su vrsena u redovima nacionalso-cijalista, koji su pronevjerili preko 1.000.000 maraka.

U rudniku Simle kod Pilzena (Ceska) pukao je vodovod i velika masa vode je naglo prodrila u rov gdje je bilo 30 rudara. Bujica je udavila 14 rudara, dok ih je 16 uspjelo da ispliva na okno. Rudarski radnici platili su svojim zivotima nezasitne profite kapitalista.

Tajna njemačka policija Gestapo zaplijenila je 120.000 papinske enciklike, koja je stampana po nalogu katolickog biskupa. Stampar je uhapšen, a lica koja su je dijelila, predana su sudu pod optuzbom izdaje domovine. Hitlerovski fasizam progoni ne samo komuniste, veci sve antifasiste, cak i nefasiste katolike.

U Poljskoj, u Belostoku stupilo je u strajk 4.500 radnika tekstilnih tvornica. Strajkasi traze povecanje nadnica za 30 posto.

Njemacki naucenjaci koji su morali napustiti Njemacku, iselili su se u 46 zemalja. U Evropi ih ima 60 posto, u USA ih ima 239, u Turskoj 64, Palestini 52, a 7 njih otislo je u Kinu.

24 aprila u Harvortu (Engleska) policija je naletila na rudare zbog nekih incidenata, koji su se desili za vrijeme straiika. Rudari

Toledskom frontu ugrožena je glavna veza i put snabdijevanja pod Madridom. Fasisti su pokusali da odbiju napad nasih trupa i oslobode se pritiska natome frontu. Rezultati njihovih protunapada bile su gomile leseva na polju boja i pred nasim pozicijama, a pritisak republikanske vojske sve vise steže tu zilu kucavicu fasista i interventata.

Sa ostalih frontova, osim sve veceg broja prebjeglica i zlocinackog bombardovanja madridskog gradjanstva, nema vaznijih promjena.

su dali otpor, te je doslo do jake ulicne bitke. Radnici su se porvali tek tada, kada je policija bila jaka pojacanja. Ranjeno nekoliko lica. Ima i uhapšenih.

U Ovijedu su frankisti strijeljali poznatog profesora Alasa, koji je bio osudjen da gaji simpatije prema republikancima.

Na Madridskom frontu poginulo je u aprilu istaknuti vodja spanjolske omladine i komandant Omladinske brigade drug Rafael Krahoro.

U Poljskoj u Sasnivicama neposleni radnici organizovali su demonstracije. Tom prilikom višestruko je ranjeno.

Usled naglog i jakog poskupljenja zivota u Japanu, u svim gradovima izbijaju strajkovi u tvornicama i preduzecima. Radnici traze povisenje nadnica.

U Dublinu (Engleska) stupilo je 10.000 gradjevinarskih radnika u strajk. Oni zahtijevaju kraće radno vrijeme i veće nadnice.

U Semptinu (Ceska) desila se eksplozija u tvornici eksplozivnog materijala. Ubijeno je 4 radnika, a 4 su ranjena.

Strajk sluzbenika automobilske kompanije "Istern nacional" u Engleskoj je 23 aprila prosiren obuhvatio je sve mreze ove kompanije.

Prema izvjestaju "Morning Post" iz Kalkute, tamo je u indus-triji jute izbio strajk, koji obuhvatio preko 120.000 radnika.

U Poljskoj Gornjoj Sleziji u strajku rudnika "Predsjednik Moscicki" "Andaluzija" izbili su okupacioni strajkovi. Radnici traze povecanje nadnica.

OBJAVA

Radio stanica P K E (Kompartizacija Spanije) iz Madrida davati će informacije na nasem jeziku svake srijede i subote od 18 sati minuta, do 18 sati 45 minuta talasnoj duljini 40 i po metara.

REDAKCIJA